

שבת ט: (ש3 מהסוף) עד יא. (המשנה)

ביאורי מושגים
'המתנות' - כשהגמרא אומרת סתם מתנות היא מתכוונת ל'זרוע לחיים וקיבה'. כל בהמת חולין שנשחטת חייב השוחט (אם הוא לא כהן) לתת לכהן את הזרוע (הימנית), הלחיים והקיבה של הבהמה. בניגוד לרוב מתנות הכהונה (תרומה, תרומת מעשר, חלה ועוד) ובדומה לראשית הגז, בזל"ק אין קדושה וכל אחד יכול לאכול אותם גם אם אינו כהן וגם אם הוא טמא. כיום רוב העולם נוהג שלא להפריש זל"ק בהסתמך על כך שלכהנים אין הוכחה לכך שהם כהנים. מנהג זה בעייתית לאור העובדה שבפדיון הבן העולם לא מתבסס על כך ונוהג לתת לכהן את הפדיון.

רב ור"ח לא חולקים:
 רב התייחס לבני א"י,
 ר' חנינא לבני בבל.

מהו שלב התחלת העיסוק (משלב זה אין צריך להפסיק לתפילה)
 1. **תספורת** - משילבש את הסינר.
 2. **מרחץ** - משיפשוט את הבגד העליון.
 3. **בורסקי** - משיפשיל שרוולים ויקשרם.
 4. **אכילה** - **רב**: נטילת ידים, **ר' חנינא**: משיתיר את החגורה.
 5. **דין** - **אפשרות א'**: משיתעטפו הדיינים, **אפשרות ב'**: משיתחילו הבע"ד לטעון.

שתי האפשרויות אינן חלוקות:
 אם זהו הדיון הראשון - משיתעטפו,
 אם כבר דנו - משיתחילו לטעון.

אמנם הברייתא חידשה כבר לגבי מנחה דין דומה.
אבל בערבית יש מקום להחמיר יותר כיוון ש:
 1. בערב יותר נוטים להשתכר.
 2. זמנה של מנחה קצוב, של ערבית לא.

אביי: לשיטה שתפילת ערבית רשות:
 אדם שהתיר את חגורתו לא מטריחים אותו ללבושה ולהתפלל ערבית, ומותר לו להמתין עד לסיום הסעודה.

אביי הניח שיש ללבוש חגורה לפני התפילה.
הבנה זו תלויה בהנחה בסיסית בנוגע לאופי התפילה:
 רבה בר רב הונא היה **מתלבש בלבוש מיוחד** לפני התפילה - מדין 'הכון לקראת א-להיך ישראל'.
 רבא היה פושט את בגדו המכובד לפני התפילה - כדי לעמוד כעבד לפני רבו.
 רב כהנא **שילב בין הגישות** - בתקופות קשות נהג כרבא, בתקופות נוחות נהג כרבה בר רב הונא.

מח' נוספת בנוגע לאופי התפילה:
מה היחס בין לימוד תורה לתפילה:
 רבא ור' זירא - בהתנגשות בין לימוד התורה לתפילה התורה גוברת.
 רב המנונא - זמן תורה לחוד וזמן תפילה לחוד.

הל' בית המרחץ

1. **במרחץ יש 3 מקומות:**
מקום שבו כולם לבושים - מותר בהכל.
מקום שבו רק חלק לבושים - אסור בתורה ותפילה ומותר בשאלת שלום, ואם לובש בתפילין אינו חייב לחולצם.
מקום שכולם ערומים - אסור בהכל.

2. בית מרחץ ושירותים שאין בהם אנשים אסורים כאילו יש בהם.

3. מקום שרק יועד למרחץ - אין בו איסורי מרחץ (זאת בניגוד לשירותים ששם יש הסוברים שהיעוד כבר אוסר).

4. 'שלום' הוא שמו של הבורא ולכן אסור להזכירו במקום מטונף. 'אמונה' היא תיאור של הבורא ולכן מותר להזכירה בכל מקום.

הנהגות הדיינים

1. על הדיינים להשתעבד ולהתמסר לציבור. רב אמי ורב אסי היו בודקים כל שעה אם אין מי שצריך אותם.

2. על הדיינים לדאוג גם לעצמם, אין זה נכון שהדיינים לא יאכלו כל היום. עליהם לדון מהבוקר עד הצהריים ואז לאכול.

3. דיון שדן דין לאמיתו שותף לבריאת העולם!

ענייני חכמה שונים

1. אין לקפח בין אחים - והראיה יוסף שקיבל כתונת משובחת ומשם התגלגל כל הריב עם אחיו, והירידה למצרים.
2. עדיף לגור בעיר צעירה כיוון שהיא לא הספיקה לצבור מנהגים קלוקלים ורעים.
3. הנותן מתנה לחברו צריך ליידע את חברו על כך (אם הוא לא ידע על כך בלי שיודיע לו).
4. אדם הרגיל בדבר מחשיבו יותר מאנשים אחרים. לכן רב חסדא, תלמידו של רב, היה להוט יותר מאחרים אחרי דברי רב.
5. בית הכנסת צריך להיות המבנה הגבוה ביותר בעיר.
6. עדיף לשמש גוי מלשמש תלמיד חכם (מחשש שלא ישרתו כראוי ויענש על כך), ועדיף לשמש ת"ח מלשמש יתום ואלמנה (שדמעתם קרובה וה' מקשיב להם במיוחד).
7. ענייני הנהגת הציבור רבים הם מאוד ולא ניתן להקיפם ולסכמם.
8. תענית חלום היא מועילה ומשובחת ובפרט אם היא מתבצעת בו ביום (ואפילו בשבת!).

ציטוט מהמשנה

ואם התחילו:

לתפילה - אינם צריכים להפסיק.
לק"ש - חייבים להפסיק.

המשנה חוזרת על דין זה
כדי לחדש שגם העוסק
בלימוד תורה אינו צריך
להפסיק לתפילה.

ר' יוחנן: דין זה תקף רק
ברשב"י ותלמידיו שהיו
מתמסרים לתורה ותורתם
היתה אומנתם.

ובעיבור השנה מחמירים
עוד יותר.

ברייתא בעניין עיבור השנה

ר' אלעזר בר צדוק: היו עסוקים
בעיבור שנה - אין מפסקים לא
לתפילה ולא לקריאת שמע!!!